

แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่
กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในศตวรรษที่ 21
Guidelines for Promoting School Administration
in Bangkok Metropolitan Area according to the
Philosophy of Sufficiency Economy in the 21st Century

นรินทร์ สุธีนรินทร์*

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*Corresponding author. E-mail: xconiran@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษา และศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดละ 10 โรงเรียนรวม 20 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 400 คน และผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 40 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ผู้ประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สำหรับแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในการจัดการเรียน

การสอนในสถานศึกษา ในการแนะแนว และในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษาในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาในการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้ จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณในการควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ และในการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูในการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ วิชาชีพในการส่งเสริมและยกย่องชูเกียรติและพัฒนาข้าราชการครูการดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายและด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในการพัฒนากิจการนักเรียน ในการจัดกิจกรรม การทัศนศึกษาในการดำเนินงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และในการพัฒนาระบบและ เครือข่ายข้อมูลสารสนเทศโดยใช้ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพที่มีการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา แนวทางการส่งเสริม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purposes of this research were to study the school administration and to study the guidelines for promoting the school administration in Bangkok Metropolitan area according to the Philosophy of Sufficiency Economy in the 21st century, the sample consisted of 10schools under the Office of the Basic Education Commission (OBEC) and10schools under the Educational Department of Bangkok Metropolitan. The sample of questionnaire survey consisted of 400 and guideline interview consisted of 40. The key informants for administrators and teachers. The key informants for The guideline appropriateness was evaluated by 22 experts. The instruments were content analysis form, questionnaire, observation form, and interview form. The statistics to analyze the data were percentage, mean and standard deviation. The results of the study revealed that the opinions of school administrators and teacher sin overall was at the very high level, average considering in each aspect from

highest to lowest, it was found that the academic administration aspect was highest, the second one was general administration aspect, and the budget management aspect was lowest. The guidelines for promoting school administration in Bangkok Metropolitan area according to the philosophy of sufficiency economy in the 21st century in each aspect were as the follows: 1) The academic administration in overall was found that there was the cooperation between the school administrators and teacher sin developing and promoting learning resources, developing the learning process, developing teaching and learning in schools, guidance and development, and use of educational technology. 2)The budget management in overall was found that there was the cooperation between the administrators and teachers in mobilizing resources and invest in education, managing resources for education, making budget action plan, controlling maintaining or sold out supplies and providing property benefits. 3) Personnel administration in overall was found that there was the cooperation between the administrators and teachers in promoting discipline moral and ethics for teacher, promoting professional standards and professional ethics, promoting honoring and developing teachers, the implementation of the human resources management according to the law. 4) General administration in overall was found that there was the cooperation between the school administrators and teachers in taking care of buildings and environment, developing student affair, study tour activity, technology for education and developing information systems and networks using life skills and career skills which have developed in the 21st century.

Keywords: School Administration, Guideline for Promotion, Philosophy of Sufficiency Economy

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกและภูมิภาคทั้งในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาแบบก้าวกระโดด สภาพภูมิอากาศการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการค้าระดับภูมิภาคและระดับโลกรูปแบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจของโลกเข้าด้วยกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีอัตราการเกิดลดลงและเกิดสังคมผู้สูงวัยการเปลี่ยนแปลงทางสังคมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมปัจจัยเหล่านี้ล้วนนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงค่านิยมวิถีชีวิตรูปแบบเศรษฐกิจและปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมไทยการศึกษาจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนทุกช่วงวัยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วให้มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพมีคุณธรรมจริยธรรมและมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะคุณลักษณะสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 108)

ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและแรงกดดันจากภายในจากสภาวการณ์และการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากรสิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจสังคมและการเมืองซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ระบบการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าวนอกจากนี้ระบบการศึกษาเองก็มีปัญหาหลายประการที่เกิดจากระบบคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาทุกระดับและการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสมรวมทั้งการดำเนินการจัดการศึกษาที่ไม่สนองตอบเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ แม้ว่าตลอดระยะเวลาของการพัฒนาการศึกษาจะมีภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาปรากฏให้เห็นแต่ส่วนใหญ่เป็นผลสำเร็จในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ อาทิ การเพิ่มอัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนในระดับต่างๆ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาที่ใกล้เคียงหรือสูงกว่าระดับสากลจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นการกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาผ่านนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางที่เชื่อมโยงกับตลาดงานผ่านระบบการศึกษาแบบทวิภาคีโดยภาพรวมระบบการศึกษายังมีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 67)

การจัดการศึกษาเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญหรือความ

เสื่อมของชาติขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นส่วนใหญ่ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของมนุษย์ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิด คุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถประกอบอาชีพได้ตามควรวัตถุประสงค์พาดังนั้นการศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาคน เพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 4 นิยามความหมายของคำว่า “การศึกษา” หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 2)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เพื่อให้เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมดุลผสม มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมีคุณภาพ และมีเสถียรภาพ การกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ชุมชนวิถีชีวิต ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 4)

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาเป็นความพยายามอย่างต่อเนื่องในการปรับสมดุลของการพัฒนาประเทศในระดับฐานรากคือ การปรับทัศนคติ และค่านิยมในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง เพื่อนำไปสู่การใช้ทรัพยากรต่างๆ และการอยู่ร่วมกันในสังคมบนหลักการของความพอประมาณ ใช้เหตุผลและไม่ประมาท ผ่านการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีค่านิยมและอุปนิสัย “อยู่อย่างพอเพียง” (คณะกรรมการศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง, 2554: 35)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงชีวิตและการประพฤติปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างพอเพียงเท่าทันและเป็นสุขการศึกษาจึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้มีทักษะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกโดยยึดหลักความพอประมาณที่เป็นความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นมีการตัดสินใจที่มีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบและมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวซึ่งเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกลโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านมีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติมีความตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตอดทนพากเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 77)

ผู้วิจัย จึงเห็นว่า แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 จะเป็นข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ ที่ได้จากสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินตามโครงการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำปีการศึกษา 2557 ถึง 2559 ในระดับดี ถึง ดีเยี่ยม และเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ถึงขนาดใหญ่มากพิเศษ ไปเป็นแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทศวรรษที่ 21 ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา การบริหารจัดการองค์การและหน่วยงานต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการองค์การ ซึ่งมีความจำเป็น สำคัญยิ่ง และตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (Vision) ที่ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 และพันธกิจ ที่ประกอบด้วย 1) พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่คนไทยทุกคนเข้าถึงโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความเสมอภาคด้านการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ยกกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 2) พัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3) สร้างความมั่นคงแก่ประเทศชาติ โดยสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมคุณธรรม จริยธรรมที่คนไทยทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย สงบสุข และพอเพียง 4) พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เพื่อการก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง สู่อันดับประเทศในโลกรุ่นที่หนึ่ง และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมด้วยการเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงาน (Productivity) ให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้ยุทธศาสตร์และสังคม 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 78-79) และสอดคล้องกับการเร่งปฏิรูป การศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติและการขับเคลื่อนประเทศไทย สู่อุดม 4.0 จึงเป็นทางออกสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพสามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถ ให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลอันจะนำไปสู่การสร้างความสำเร็จร่วมกันในสังคมของ ชนในชาติและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมให้มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันมากขึ้นรวม ทั้งพัฒนาประเทศให้สามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่ พัฒนาแล้วในอีก 20 ปี ข้างหน้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 75)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

ประโยชน์เชิงวิชาการ

1. ได้วิธีวิทยาการวิจัยในแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทศวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา องค์การและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน
2. ได้ข้อมูลสารสนเทศ ในแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทศวรรษที่ 21 ในการพัฒนา การบริหารสถานศึกษา การบริหารจัดการองค์การและหน่วยงานต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ

สูงสุดในการบริหารจัดการองค์การ

3. ใต้องค์ความรู้แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทศวรรษที่ 21 ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ

ประโยชน์เชิงนโยบาย

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปกำหนดเป็นนโยบาย ในการส่งเสริม สนับสนุนแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทศวรรษที่ 21 ในองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ได้

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปกำหนดเป็นนโยบาย ในการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทศวรรษที่ 21 ในทุกภาคส่วน ของสังคม โดยเฉพาะสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้ขอบข่ายและภาระกิจ การบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอ เพียง ศึกษาเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2560

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2560

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องเป็นสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินตามโครงการหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงประจำปีการศึกษา 2557 ถึง 2559 ในระดับดี ถึงดีเยี่ยมและเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ถึงขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 20 โรงเรียน ในพื้นที่กรุงเทพมหานครสังกัดละ 10 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบเจาะจงโรงเรียนละ 20 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน และกลุ่มผู้ประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากกลุ่ม คณาจารย์ในมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่มีบทบาทหลักในการกำหนดนโยบาย ในด้านการบริหารการศึกษา ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาองค์กร ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านพัฒนาสังคมและชุมชน ด้านสื่อสารองค์กร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการบริหารการศึกษา และด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งสิ้นจำนวน 22 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงพหุวิธี โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธีการเพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูล ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ในการดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการศึกษาแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้ข้อมูลสภาพของสถานศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนระดับขั้นพื้นฐานการศึกษา ในการบริหารจัดการ รูปแบบการบริหารจัดการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร 2) กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย ในการบริหารสถานศึกษาในขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยใช้ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม ในการนำไปสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 การดำเนินการขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสภาพของสถานศึกษา โดยการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รายงานประจำปี รายงาน การประชุม โดยนำข้อมูลมาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งขั้นตอนนี้จะได้แบบสอบถามระดับของการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และได้การบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 จากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการกำหนดวิธีตามกรอบความคิดในการวิจัย และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 2 จากแบบสอบถาม โดยนำมาเป็นข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งจำนวนผู้ที่เข้าร่วมในพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้ผู้เข้าร่วมจำนวน 40 คนได้ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 โดยผลที่ได้จะนำมาสังเคราะห์ และแจกแจงความถี่เรียงดับ 5 ลำดับแรกของการบริหารสถานศึกษาตามขอบข่ายภาระงานทั้ง 4 งานแล้วจึงนำไปสร้างแบบประเมินและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาฯ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นตอนการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่คัดเลือกจาก กลุ่มคณาจารย์ ในมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่มีบทบาทหลักในการกำหนดนโยบาย ในด้านการบริหารการศึกษา ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาองค์กร ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านพัฒนาสังคมและชุมชน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการบริหารการศึกษา และด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสิ้นจำนวน 22 คน ซึ่งขั้นตอนนี้จะได้แนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 ตามผลการประเมินฯ ที่จะเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติได้ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาส่วนใหญ่มากกว่า 20 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นครูประจำการ

การบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการบริหารงานวิชาการ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันวางแผนงานด้านวิชาการ โดยการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบมีวินัย เป็นผู้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพและแผนการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงามมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยพิจารณาอย่างรอบคอบไม่ย่อท้อ ไร้อคติ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงเหตุและปัจจัยแวดล้อมทั้งหมด และผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันนิเทศการศึกษา โดยต้องมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยการควบคุมอารมณ์และตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยรู้ผิดรู้ชอบใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำให้การดำเนินงานเกิดผลสำเร็จมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการบริหารงบประมาณ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันบริหารจัดการ

ทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเชื่อมั่นและภูมิใจในตนเอง ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยอัธยาศัยไมตรีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยมีเจตนาบริสุทธิ์ ไม่คดโกงไม่หลอกลวง และไม่เอารัดเอาเปรียบ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน โดยรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์และการประเมินอย่างมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการบริหารงานบุคคล ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติชอบชื่อตรงต่อหน้าที่การงาน ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันพัฒนาดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายด้วยความรอบคอบระมัดระวัง รับผิดชอบใช้สติปัญญาได้ถูกต้องเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ โดยการดูแลและพัฒนาสุขภาพกาย สุขภาพจิตเป็นปกตินิสัยส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน อย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาอย่างรอบคอบ ไร้อคติมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการบริหารงานทั่วไป ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติชอบชื่อตรงต่อหน้าที่การงาน ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง มีเจตนาบริสุทธิ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยมีเจตนาบริสุทธิ์ ไม่คดโกงไม่หลอกลวง และไม่เอารัดเอาเปรียบ ความอดทน มีความเพียร ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ร่วมกันดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนา นโยบายและแผน โดยรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์และการประเมินอย่างมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

การดำเนินการแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21

ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในการแนะแนว และพัฒนา และในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยใช้ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพ ที่มีการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำ การได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา ในการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ในการควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ และในการจัดหา ผลประโยชน์จากทรัพย์สิน โดยใช้ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพที่มีการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำ การได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ ข้าราชการครู ในการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพในการส่งเสริมและ ยกย่องชูเกียรติ และในการพัฒนาข้าราชการครู การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยใช้ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพที่มีการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ในการพัฒนากิจการนักเรียน ในการจัดกิจกรรมการทัศนศึกษา ในการดำเนินงานเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา และในการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้ทักษะชีวิตและ ทักษะงานอาชีพที่มีการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21

จากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูประจำการเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาให้กับเยาวชน และประชาชนทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นภารกิจหลักของ ผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมี ระบบการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี คนเก่ง

และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา เน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของความพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองทั้งภายนอกและภายใน ผู้เรียน เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และในศตวรรษที่ 21 คนไทยจะต้องเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่เพื่อการก้าวให้ทันเทคโนโลยีใหม่พัฒนาต่อยอดการสร้างนวัตกรรมขึ้นใช้เอง และจะต้องเรียนรู้และซื้อนวัตกรรมที่ประเทศที่พัฒนาแล้วคิดค้นให้ใช้หรือจะเป็นผู้คิดพัฒนานวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมถิ่นฐานของเราเองขึ้นใช้เองเป็นผู้รับข้อมูลสารสนเทศเพื่อสื่อสารร่วมมือกับระดับนานาชาติหรือเป็นผู้รู้เท่าทันสารสนเทศ สื่อเทคโนโลยีนำไปใช้ประโยชน์สาระสำคัญสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนานวัตกรรมและสิ่งใหม่ในด้านการผลิตและด้านเศรษฐกิจการคำนวณไทยจะเป็นผู้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตามทันการเปลี่ยนแปลงสินค้าใหม่ๆได้เรื่อยๆหรือเป็นผู้รู้จักตัวเองและพัฒนาเพื่อเป็นตัวของตัวเองพร้อมกำหนดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2545: 11-12) การจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จำเป็นต้องอาศัยองค์การในกำกับ คือ สถานศึกษาซึ่งหมายถึง การปฏิบัติภารกิจของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้กระทำการปฏิรูปได้อย่างที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2550: 5-8) การบรรลุเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน รู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปันมีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ ความเป็นไทย การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังหลักคิดต่าง ๆ ให้แก่เด็ก โดยครูต้องเข้าใจอย่างถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ความพอเพียง/ไม่พอเพียงของตนเองและครอบครัวได้

และทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
ผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21

ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
ประจำการได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
ในการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในการแนะแนว
และพัฒนาและในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยใช้ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพ
ที่มีการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่างานวิชาการเป็นงานหลักและ
เกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมในสถานศึกษาโดยมีจุดหมายให้ไปสู่การมีคุณภาพของการจัดการ
เรียน การสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา เป็นกระบวนการบริหารในกิจกรรมต่างๆ
ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ซึ่งส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อปรับปรุง
ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานได้ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาให้มาก
ที่สุดการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษามาตรฐานคุณภาพ
การศึกษาผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนั้นการบริหารงานวิชาการ
เป็นหัวใจเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษาผู้บริหารต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจรู้จัก
ปรับปรุงตนเองรู้และเข้าใจงานวิชาการพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า ทันทต่อการจัดการ
ศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังจะได้รับความไว้วางใจ การยอมรับนับถือจากชุมชนสังคม
โดยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคำนึงถึงด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้
มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประณีประนอม นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักและ
ด้านสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน
การริเริ่มสร้างสรรค์และกำกับดูแลตนเองได้ เป็นทักษะที่สำคัญมากในการทำงานและ
ดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมีการกำหนดเป้าหมายโดยมีเกณฑ์ความสำเร็จที่
เป็นรูปธรรม และนามธรรม มีความสมดุลระหว่างเป้าหมายระยะสั้นที่เป็นเชิงยุทธวิธี และ
เป้าหมายระยะยาวที่เป็นเชิงยุทธศาสตร์ มีการคำนวณประสิทธิภาพการใช้เวลา
กับการจัดการภาระงาน การทำงานต้องทำงานสำเร็จได้ด้วยตนเอง โดยกำหนดตัวงาน ติดตาม
ผลงาน และลำดับความสำคัญของงานได้เอง นอกจากนั้นการทำงานยังต้องฝึกทักษะการเป็น
ผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ที่มีการมองเห็นโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อขยายความเชี่ยวชาญใน
งานของตนเอง มีการริเริ่มการพัฒนาทักษะไปสู่ระดับอาชีพ แสดงความเอาใจใส่จริงจังต่อการ
เรียนรู้ และทบทวนประสบการณ์ในอดีต เพื่อคิดหาทางพัฒนาในอนาคต ในการพัฒนาและ

ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาการ
แนะแนวและพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนัก
นโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2550: 1-8) โดยด้านการบริหาร
วิชาการ แนวปฏิบัติ คือ การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย
3 ห่วง 2 เงื่อนไข เข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระ กำหนดกิจกรรมการเรียน
การสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรม
และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ตลอดจน
พัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่เที่ยงตรงครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และเหมาะสมกับผู้เรียน พัฒนา
แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและ
กำหนดเป้าหมายการศึกษาได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน เพื่อปลูกฝังค่านิยม
ให้ผู้เรียนมีความพอประมาณ รู้จักประมาณตน มีเหตุผล ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของ
ความมีสติปัญญายืดหยุ่นกลางในการปฏิบัติ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพร้อมรับผลกระทบ
และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์และ
ปฏิบัติด้วยความรอบคอบระมัดระวัง มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกัน
กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา (2560: ฉ) แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “คนไทย
ทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้อง
กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมี
วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการคือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการ
ศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้ เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ
ทักษะและสมรรถนะที่ สอดคล้องกับบทบาทวิสัยทัศน์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคม
แห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผืนฟ้ากำลังมุ่งสู่การพัฒนา
ประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ 4) เพื่อนำประเทศไทย
ก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง เพื่อให้
บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้นแผนการศึกษาแห่งชาติได้
วางเป้าหมายไว้ 2 ด้านคือเป้าหมายด้านผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ
และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา ในการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ในการควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ และในการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน โดยใช้ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพที่มีการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การบริหารงบประมาณเป็นแผนการปฏิบัติการในรอบระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งแสดงออกถึงจำนวนเงินที่ประมาณว่าจะต้องใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งแสดงที่มาและวิธีการหาเงิน การใช้จ่ายเงินตามแผนงานนั้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งมีผลกระทบต่อผลสำเร็จและประสิทธิภาพการบริหารจัดการมากที่สุดมีระบบปฏิบัติการเข้ามาเกี่ยวข้อง งบประมาณที่มีการวางแผนอย่างดีควรจะยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและสถานการณ์ของสถานศึกษานั้นๆ การบริหารงบประมาณมีความสำคัญต่อองค์กร หน่วยงาน การบริหารงานงบประมาณจึงมีความแตกต่างกันตามบริบทของหน่วยงาน องค์กรการบริหารงบประมาณเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนให้งานด้านอื่นๆ สำเร็จ การบริหารงบประมาณมีประโยชน์โดยตรงต่อการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นองค์กรทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ หรือองค์กรด้านธุรกิจ หรือองค์กรด้านการศึกษาก็ตาม เพราะว่างบประมาณมีส่วนสำคัญทำให้การทำงานไปสู่วัตถุประสงค์หลักขององค์กรส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเศรษฐกิจ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ใช้ชีวิตอย่างพอควร คิดและวางแผนอย่างรอบคอบมีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป การเผื่อทางเลือกสำรอง และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดรอบคอบเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด พื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว เป็นทักษะเพื่อการเรียนรู้การทำงานและการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องทำเพื่อการบรรลุเป้าหมายแบบมีหลักการ และไม่เลื่อนลอยภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่คาดคิด ทั้งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร เวลา และการมีคู่แข่ง โดยใช้วิกฤตให้เป็นโอกาส ในด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นการปรับตัวให้เข้ากับบทบาทที่แตกต่างไป งานที่มีกำหนดการที่เปลี่ยนแปลง และบริบทที่เปลี่ยนแปลง ในด้านความยืดหยุ่น เป็นการนำเอาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมาใช้ประโยชน์อย่างได้ผล มีการจัดการเชิงบวกต่อคำชม คำตำหนิ และความผิดพลาด สามารถนำความเห็นและความเชื่อที่แตกต่างหลากหลายทั้งของคณะทำงานหรือข้ามวัฒนธรรม

ทำงานมาทำความเข้าใจ ต่อรอง สร้างดุลยภาพ และทำให้งานลุล่วง ดังนั้นความยืดหยุ่นจึงทำเพื่อการบรรลุผลงานไม่ใช่เพื่อให้ทุกคนสบายใจ ในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาและในการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2550: 1-8) โดยด้านการบริหารงบประมาณ แนวปฏิบัติ คือ การดำเนินงานต้องกำหนดยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานโดยมุ่งที่ผู้เรียนเป็นหลัก บริหารจัดการงบประมาณ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ยึดหลักธรรมาภิบาลที่เน้น ความถูกต้องของระเบียบ กฎหมาย ความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีข้อมูลพร้อมต่อการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ตลอดจนการประสานเครือข่ายหรือองค์กรอื่น ๆ ในการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักบริหารมีขยมตอนปลาย สพฐ. (2560: 120-121) ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 1) ความรับผิดชอบ และการปรับตัว - ฝึกความรับผิดชอบต่อตนเอง และมีความยืดหยุ่นต่อบริบทของสถานประกอบการและชุมชน กำหนดมาตรฐานและเป้าหมายขั้นสูงทั้งของตนเองและผู้อื่น และดำเนินการให้บรรลุผลตามมาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนด อดทนต่ออุปสรรคทั้งปวง 2) ทักษะการสื่อสาร - เข้าใจ จัดการและสร้างสรรค์วิธีการสื่อสารด้วยการพูดการเขียนและมัลติมีเดียในรูปแบบและบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ความคิดสร้างสรรค์และความใฝ่รู้ใฝ่เรียน - พัฒนาไปใช้และสื่อสารแนวคิดใหม่ ๆ ไปสู่ผู้อื่น เปิดกว้างรับฟังตอบสนองต่อมุมมองที่หลากหลาย 4) การคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณและคิดเป็นระบบ - ฝึกการแสดงเหตุผล เพื่อแสดงความเข้าใจและสว่างทางเลือกที่หลากหลาย และเข้าใจการเชื่อมโยงระหว่างกันอย่างเป็นระบบ 5) ทักษะการใช้ข้อมูลสารสนเทศและสื่อ - วิเคราะห์เข้าถึงจัดการบูรณาการ ประเมินผลและสร้างสรรค์ข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบ และสื่อที่หลากหลาย 6) ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานร่วมกัน - แสดงให้เห็นการทำงานเป็นทีมและภาวะความเป็นผู้นำการปรับตัวตามบทบาทและความรับผิดชอบที่หลากหลาย การทำงานอย่างมีคุณภาพร่วมกับผู้อื่น ฝึกความเห็นใจและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง 7) การระบุกำหนด และแก้ปัญหา - สามารถที่จะกำหนดขอบเขตของปัญหาวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ 8) การกำกับตนเอง - กำกับความต้องการในการเรียนและความเข้าใจของตนเอง ใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ถ่ายทอดสิ่งที่เรียนรู้สู่

ผู้อื่นได้ 9) ความรับผิดชอบต่อสังคม - แสดงความใส่ใจและรับผิดชอบต่อประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อบุคคล สถานที่และบริบทของสังคม

ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู ในการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพในการส่งเสริมและยกย่องชูเกียรติ และในการพัฒนาข้าราชการครู ในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยใช้ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพที่มีการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการบริหารงานบุคลากรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เลือกหาบุคคลที่มีคุณภาพเข้ามาปฏิบัติงานที่เหมาะสมเพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จ หรือบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยบุคคลเหล่านั้นจะได้รับค่าตอบแทนที่ดี มีสวัสดิการที่เหมาะสม มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในองค์กรทรัพยากรมนุษย์ เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญมากที่สุด เป็นกลไกสำคัญ ปรับปรุง พัฒนาทรัพยากรอื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง องค์กร หน่วยงาน และสังคม ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมอยู่เสมอการบริหารงานบุคคลเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหารองค์การให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ นอกจากการเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกบุคคลที่พร้อมไปด้วยคุณธรรม ความดี มีสติปัญญา มีความเป็นผู้นำ สามารถแก้ไขปัญหาในการทำงานได้อย่างดีและรวดเร็วในทั้งนี้ก็เพื่อช่วยให้งานทุกอย่างสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีโดยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ มีจิตสานึกที่ดี เอื้ออาทร ประณีประนอม นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก และด้านสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ในศตวรรษที่ 21 มีความต้องการภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อแบบกระจายบทบาท จากการรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อการทำงานแบบประสานสอดคล้องเป็นคณะทำงาน และรับผิดชอบต่อแบบสร้างเครือข่ายร่วมมือแบบพันธมิตรการทำงาน เพื่อไปสู่เป้าหมายของผลงานร่วมกัน ซึ่งต้องพัฒนาทักษะมนุษยสัมพันธ์ และทักษะการแก้ปัญหาในการชักนำผู้อื่นให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน และทำให้ผู้อื่นเกิดพลังในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน เกิดแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นใช้ศักยภาพหรือความสามารถสูงสุด โดยการทำตัวอย่างที่ไม่ถือผลประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง และไม่ใช้อำนาจโดยขาดจริยธรรมและคุณธรรม ถือเป็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งในการส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูในการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

ในการส่งเสริมและยกย่องชูเกียรติและในการพัฒนาข้าราชการครูซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2550: 1-8) โดยด้านการบริหารงานบุคคล แนวปฏิบัติ คือ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภไม่ฟุ้งเฟ้อ และตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกการมองไปข้างหน้า และเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในศาสตร์ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิต โดยเฉพาะความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ มีการกำหนดระเบียบและวัฒนธรรมในองค์กรการที่ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักบริหารมัธยมตอนปลาย สพฐ. (2560: 25-26) การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก ไปสู่กระบวนการปฏิบัติในวิถีชีวิตจริง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning: PBL คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความรู้และเชี่ยวชาญในการสอน สามารถพัฒนาหลักสูตรได้วางแผนการสอนและแบบเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการคิดค้นดำเนินการสอนที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการสืบเสาะหาความรู้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาเจตคติ ทักษะต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งต้องตระหนักและเน้นทักษะ และพัฒนาครูในเรื่องต่อไปนี้ 1) สร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม 2) สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย 3) สร้างให้ครูเป็นผู้มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ และทักษะด้านอื่น ๆ ที่สำคัญต่อวิชาชีพ 4) สร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อเป็นตัวแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ 5) สร้างให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ สติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ในตัวผู้เรียน และสามารถวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน 6) ช่วยให้ผู้เกิดการพัฒนา

ความสามารถให้สูงขึ้น เพื่อนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการสอน และ จัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้ 7) สนับสนุนให้เกิด การประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนากการเรียนรู้อื่น 8) แบ่งปัน ความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น 9) สร้างให้เกิดตัวแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูประจำการ ได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางการส่งเสริมในการดูแลอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อม ในการพัฒนากิจการนักเรียน ในการจัดกิจกรรมการทัศนศึกษา ในการดำเนินงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและในการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูล สารสนเทศ โดยใช้ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพที่มีการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าการบริหารทั่วไปเป็นงานที่ไม่ใช่ภารกิจ หน้าที่หลัก แต่มีความสำคัญ ต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาในการให้บริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ให้สามารถดำเนินไปตามจุดหมายที่ต้องการหรือที่ใฝ่หวังไว้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหลัก ในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานทั่วไปเป็นหนึ่งในงานที่ช่วยสนับสนุน ให้การบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการ จัดระบบบริหารองค์การ ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน สนับสนุน ส่งเสริม และ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดรอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด และ ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านเองก่อน ก่อให้เกิดประโยชน์กับคนหมู่มากโดย ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม เป็นทักษะทำให้คนในศตวรรษที่ 21 สามารถทำงาน และดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมและผู้คนที่มีความแตกต่างหลากหลายได้อย่างไม่แปลกแยก ทำให้งานสำเร็จ การพัฒนาทักษะนี้จะทำให้ เกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเกิดผลดีใน เรื่องกาลเทศะ เกิดการทำงานในทีมที่แตกต่างหลากหลายอย่างได้ผลดี ที่มีการเคารพความ แตกต่างทางวัฒนธรรม ตอบสนองความเห็นและคุณค่าที่แตกต่างอย่างใจกว้าง เพื่อยกระดับ ความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมสู่การสร้างแนวความคิด วิธีทำงานใหม่ สู่คุณภาพ ของผลงานพัฒนากิจการนักเรียน จัดกิจกรรมการทัศนศึกษา ดำเนินงานเทคโนโลยีเพื่อ

การศึกษา และในการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2550: 1-8) โดยด้านการบริหารทั่วไป แนวปฏิบัติ คือ ส่งเสริมการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงาน ที่เน้นความคุ้มค่า และผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ยึดหลักธรรมาภิบาลใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม พัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพภูมิทัศน์ของสถานศึกษาให้สะอาด ร่มรื่น อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้แหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมสถาปัตยกรรมของท้องถิ่นและของชาติ ส่งเสริมคุณธรรมภายในโรงเรียน เน้นความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติกิจกรรม มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555) การปรับเปลี่ยนบทบาททศวรรษวิถีการเรียนของนักเรียนการจัดหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้และบทบาทของชุมชนท้องถิ่นโลกเทคโนโลยีในชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันและชีวิตการทำงานคนจะใช้และพึ่งพาเทคโนโลยีเป็นหลักโดยเฉพาะเทคโนโลยีข่าวสารและการคมนาคม ดังนั้นทักษะด้านเทคโนโลยีจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากและหลีกเลี่ยงไม่ได้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องพัฒนาทักษะสำหรับเทคโนโลยีกับคน 2 กลุ่มคือกลุ่มคนกลุ่มที่ 1 ใช้เทคโนโลยีในการทำงานและดำเนินชีวิตประจำวันอย่างรู้เท่าทันกลุ่มคนกลุ่มที่ 2 ทำงานให้บริการและคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ตลอดจนสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการใช้งานอย่างเหมาะสมต่อคุณภาพชีวิตในสภาพจริงซึ่งในกลุ่มที่ 2 คนไทยยังต้องสร้างและพัฒนาทักษะความคิดเชิงสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมของคนไทยขึ้นในเชิงและนำไปแลกเปลี่ยนการใช้งานในเวทีเศรษฐกิจโลกโลกาภิวัตน์กับเครือข่ายสืบเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เน้นการขายเป็นหลักการสื่อสารสื่อความหมายและการเลือกเครือข่ายวิธีการสื่อสารต้องมีความถูกต้องรวดเร็วไม่จำกัดสถานที่ซึ่งความเป็นโลกาภิวัตน์จะถูกนำมาเป็นตัวช่วยได้อย่างรวดเร็วทุกที่ทุกเวลาถึงโลกกว้างให้แคบเล็กลงมาถือเป็นอิทธิพลที่ทำให้คนในศตวรรษที่ 21 ต้องสร้างทักษะการเรียนรู้ได้มากมายหลายช่องทางโดยเฉพาะเรื่องเครือข่ายที่จับมือในกลุ่มเดียวกันที่ต้องสร้างความร่วมมือกันทำงานแลกเปลี่ยนความรู้ในเชิงพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำงานปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกศตวรรษที่ 21 ก็คือการพึ่งพากันในระดับโลกจะมีมากขึ้นในเรื่องการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาของโลกการเป็นพลเมืองของโลกดิจิทัลและการเป็นประชาธิปไตยความต้องการผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานคิดงานใหม่ขึ้นมาและความสัมพันธ์ทางบุคคลแบบออนไลน์ซึ่งในโลกเทคโนโลยีเครือข่ายและธุรกิจต้องการผู้ประกอบการที่เป็นผู้สร้างสรรค์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ควรจะร่วมกันในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยการควบคุมอารมณ์และตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยใช้แนวทางส่งเสริมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างเป็นรูปธรรมให้มีความสามารถโดดเด่น ต้องมีการเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้ทรัพยากรในการบริหารอย่างคุ้มค่า มีการวางแผนกลยุทธ์ ให้อำนาจการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร การปฏิบัติงานต้องใช้ความรู้แบบ สหวิทยาการ และมีการบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยการเป็นผู้สร้างผลงานหรือผลผลิตและความรับผิดชอบเชื่อถือได้ โดยการกำหนดลำดับความสำคัญวางแผน และการจัดการผลงาน ที่ได้จากการผลิตต้องมีคุณภาพเพื่อแสดงถึงทักษะการทำงานอย่างเป็นระบบจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญการผลิต นำไปใช้ประโยชน์แก่บุคคล ชุมชนได้อย่างไม่มีผลกระทบทางลบ แต่ถ้ามีจะต้องออกมายอมรับข้อบกพร่องอย่างไม่ปิดบัง อันนำไปสู่การปรับแก้ไข หรือยกเลิก เพื่อแสดงจริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานทางสังคม

2. ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ควรจะมีการในการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน โดยรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์และการประเมินอย่างมีเหตุผลโดยใช้แนวทางส่งเสริมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แนวคิดเชิงสถานการณ์เข้ามาบริหารงาน ในการบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพระดับสูง และมีความสามารถในการเปลี่ยนผ่าน ซึ่งความสามารถขององค์กรในการบริหารและการใช้เทคโนโลยีในการเปลี่ยนปัจจัยนำเข้าให้เกิดผลผลิต ตามที่ต้องการโดยใช้ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ในศตวรรษที่ 21 มีความต้องการภาวะผู้นำและความรับผิดชอบแบบกระจายบทบาท จากการรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อการทำงานแบบประสานสอดคล้องเป็นคณะทำงาน และรับผิดชอบต่อแบบสร้างเครือข่ายร่วมมือแบบพันธมิตรการทำงาน เพื่อไปสู่เป้าหมายของผลงานร่วมกัน ซึ่งต้องพัฒนาทักษะมนุษย์สัมพันธ์ และทักษะการแก้ปัญหาในการชักนำผู้อื่นให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน และทำให้ผู้อื่นเกิดพลังในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน เกิดแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นใช้ศักยภาพหรือความสามารถสูงสุด โดยการทำตัวอย่างที่ไม่ถือผลประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง และไม่ใช้อำนาจโดยขาดจริยธรรมและคุณธรรมถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ควรจะร่วมกันในการพิจารณาการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ โดยดำเนินการทุกขั้นตอน ความรอบคอบ

พิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของครู กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ต่าง ๆ ควรมีการผลิตสื่อ ด้านการบริการสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวางแผนระบบ สารสนเทศ การบริหารข้อมูลขององค์กร การจัดทำระบบฐานข้อมูลขององค์กร การจัด วางเครือข่ายและการบริหารระบบสารสนเทศ ในการพัฒนาความสามารถบริหารเทคโนโลยี และความรู้ของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เข้าไปส่งเสริมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยการริเริ่มสร้างสรรค์และกำกับดูแลตนเองได้ เป็นทักษะที่ สำคัญมากในการทำงานและดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมีการกำหนดเป้าหมาย โดยมีเกณฑ์ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม เพื่อขยายความเชี่ยวชาญในงานของ ตนเอง มีการริเริ่มการพัฒนาทักษะไปสู่ระดับอาชีพ แสดงความเอาใจใส่จริงจังต่อการเรียนรู้ และทบทวนประสบการณ์ในอดีต เพื่อคิดหาทางพัฒนาในอนาคตที่เป็นเชิงยุทธศาสตร์ มีการคำนวณประสิทธิภาพการใช้เวลากับการจัดการภาระงาน การทำงานต้องทำงาน สำเร็จได้ด้วยตนเอง โดยกำหนดตัวงาน ติดตามผลงาน และลำดับความสำคัญของงานได้ เอง นอกจากนั้นการทำงานยังต้องฝึกทักษะการเป็นผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ที่มีการมองเห็น โอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำการ ควรจะร่วมกัน ในการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน โดยรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์และ การประเมินอย่างมีเหตุผล โดยใช้แนวทางส่งเสริมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต้องมีลักษณะเป็นโครงสร้างแบบมีชีวิต มีความเป็นทางาน้อยที่สุด และใช้การตัดสินใจ แบบมีส่วนร่วมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการริเริ่มสร้างสรรค์และกำกับดูแลตนเองได้ เป็นทักษะที่สำคัญมากในการทำงานและดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ที่เป็นเชิงยุทธศาสตร์ มีการคำนวณประสิทธิภาพการใช้เวลากับการจัดการภาระงาน การทำงานต้องทำงานสำเร็จ ได้ด้วยตนเอง โดยกำหนดตัวงาน ติดตามผลงาน และลำดับความสำคัญของงานได้เอง นอกจาก นั้นการทำงานยังต้องฝึกทักษะการเป็นผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อขยายความเชี่ยวชาญ ในงานของตนเอง มีการริเริ่มการพัฒนาทักษะไปสู่ระดับอาชีพ แสดงความเอาใจใส่จริงจังต่อ การเรียนรู้ และทบทวนประสบการณ์ในอดีต เพื่อคิดหาทางพัฒนาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา.

กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

คณะกรรมการศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง. (2554). **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคม**

ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์.

ธีระ รุญเจริญ. (2545). รายงานวิจัย สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษา

ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. เอกสารประกอบการประชุม

สัมมนาเรื่องการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา : บริหารโดยใช้โรงเรียน

เป็นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี.

แฝงกมล เพชรเกลี้ยง. (2559). ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานใน

รายวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารครุศาสตร์สาร., 10(2),64-80.

วิจารณ์ พานิช.(2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**.

กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ**

และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2564. สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน

2560, จาก<https://www.idd.go.th/www/files/78292.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **ปฏิรูปการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด**.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**

พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ.

สำนักบริหารมัธยมตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.). (2560).

เอกสารแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ**

พ.ศ. 2560-2579. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.